

Emotivna pisma

Pismo XIX

Ljubljana, v februarju 1924.

E.S.

Chultni pojm materije.

Da je pojm materije le abstrakcija, nekaj tako metafizičnega, kakor je pojm duha, to je filozofija, ņe dolgo pred Kantom dognala. Pa mi nam treba biti filozof, da spoznamo to pripravo resnice.

Če nemo na svet z notranjega / subjektivnega / stališča, ga doznavamo hot množino utisov na četnice, z drugimi besedami, navedamo se sveta hot množino občutkov. Občuti ki pa niso nje drugega, kakor stoji ravest. Če nemo na svet z zunanjega

: objektivnega: stalnega, če ga dualiziramo v fizikalno-kemičnem smislu, prideemo do atomov, elektronov i. t. d., ki so vsi v bistvu razni načini gibanja! Gibanje pa ni niti druga kot energija.

Obdobja tedaj, manstvenik in fiziolog negirata materijo in stavita na njen mesto energijo srirom ravest.

Tudi okultizem, kot razširjena in proglobljena ravanost negira materijo v smislu materialista, ki si predstavlja svet sestavljen iz neke plinaste mase! Pravava pa materijo v drugem smislu; njegova teorija o materiji je tako globoka in interesantna, da jo mora občudovati tudi oni, ki nimajo okultizem niti simpatičen.

Okultizem pravi, da svet, katerega vidimo in se ravnodamo, ni materija, ampak nasprotno: pomanjkanje materije. Okultist soglaša z manstvenikom, ki trdi, da je vidni

svet le nogočna energija, pristavlja pa, da je ta energija izlivajoče se življenje Besede, ali Logos.

Okultist-videc^{x)}, ki je v astralnim vidom študiral atome, pravi, da so sestavljeni iz neizreceno malih mehurčkov. Ti mehurčki so absolutno pravni; tudi nimajo hriče, kakor n. pr. mehurčki iz mila. Primerjati bi se, da bi se najprej vodnimi mehurčkom, ki tudi nimajo lastne površine, mavec jin daje obdajajoča voda površino. V njem, ko pridejo iz vode, se razprostijo:

Vzročati se moramo, kje se ti mehurčki, iz katerih sestajajo atomi in elektroni, nahajajo, kdo jin daje površino, kdo jih drži vklj., da se ne razprostijo?

To je skeltna materija, „materija prima“ srednjeevropskih alkemistov, prakrite indejskih filozofov. Če gotovem smislu odgovarja hipotetični eter rmanstvenikov tej okultni materiji. Ker je nevidna in nenična, se je imenovala

x) gl. Der Äther im Weltenraume /: Besant u. Leadbeater:/

tudi velika pravota ali „prostor“. Čato jo imenujejo moderni okultisti tudi „kojlon“, t.j. pravota. Seveda je pravota le navidevna; le iz stališča naših čutov faktično pa je nemirnevo gostejša, kakor najgostejsi in specifično najtežji elementi. Če vramemo platin kot najtežjo in najgostejsjo pravino, je kojlon petdeset tisoč milijonov gostejši. Ta gostota je popolnoma drugačna od gostote naših prvin in se ne da v njej ne primjerjati. Torej določa gostota naših prvin, je medsebojna oddaljenost atomov. Čim bližje so si atome, tem gostejša je pravina, vendar so si atomi naše najgostejsje prvine, platin, tako oddaljeni, da se videjo kakor pajčevina, ki visi v zraku. Kojlon pa je homogen, ni modificiran, in najboljši okultist-vredec ni mogel dognati delece, in katerih bi kojlon obstajal, med tem ko vidi atome kovin ali rudnin tako daleč vzhodne, kakor vidimo mi hisice, rastresene in doline in stojimi vrhi hribi.

Nastane drugo vprašanje, nameč, kako je mogoče, da se v tako gostem mediju gibljemo, da moremo živeti?

To se imamo rahvaliti posebni lastnosti kojla in to je njegova prenprimerena elastičnost. Najbolj elastična tvarina je kavčuk; če prodremo pločo iz kavčuka z ostro iglo, se lesnice, ki nastane, takoj na iglo sklene in zgine. Tako je tudi s kojlonom. Ni ga ne prodramo kot celota, nameč kot posamezni delci; posamezni atomi, iz katerih sestaja naše telo, so kakor ost ſivanke ki gre skozi kojlon. Ta se v svoji elastičnosti uča umakne ali stisne, napravi atomu prostor in se lejno zojet vratgne na atomom. Kakor se gibljemo kot celota v zraku, ki nas povsod obdaja, ne da bi ga uitli (vendar pa je veter:) isto velja tudi za atome, ki se z lakkoto gibljejo v kojlu. Ni gremo skozi kojlon, kakor gre astralno bitje skozi skalno steno in se ne more reci ali

prodira skala astralno-formo, ali astralna form
ma skalo.

Mi se ne zavedamo kojton, ker je po-
polnoma različen drugovrsten od nas. Mi smo
moc' in življenje Besede in le to dornavamo in
moremo dornavati, kar prihaja iz nje, namec'
moc' in življenje.

Taj pa da je ta kojton, ali materia
prima v svojem bistvu, tega ludi najboljše okul-
tisti niso mogli dognati. Pomiriti moramo da
okultizem ni vsega veden, ampak je veda, ki na-
preduje in se pogloblja neprestano, a ima tudi
svoje meje. Ta meja je ravno kojton. Okultizem
je spornal njegova prislonost in nekatere njego-
ve lastnosti, a v njegovo bistvo ne more prodres-
ti. Mogoci' je ta kojton tudi moc' in življenje
Logosa drugega vejega univerza, kakor je nas;
Logosa, katerega bomo mogoci' sprostili, ko se
zdržimo z našim Logosom! - Toda vse to so vpre-
žanja, so skrivnosti, ki presegajo dolcho moc' naše-
ga intelekta in so le temne teme slutnje.

Zeleni listi.

H. Collins

(Iz angleščine:)

Vrata so zapita in zeleni zapiski
dovigniti, je tečajno; toda to je le nacidizmo.
Sprememba pride, videri s. izgodi. Ustajenje je go-
lovo, zeleni listi pačeno.

Pomni, da je nadnarava tako nego-
tova in neizprosna, kakor narava, ... anje na-
kone višjega moremo razumeti le polem, če, ura-
niamo zakone virjega.

Kakor se sebi napet vrne v svoje
leži, takor se vrne nebeska bolota in, prinese
Guberzen: najlepše kar je!

Usled mukhe otrgne sre. Kuzociaran
je, skrb, ocitki, pekoča vest in bram trga zeleni
liste raz njega, jih varnajo in pokrivajo z u-
mi lla. Edi se, da sta vladost in veselje zib-

vedno preminal. Todor si je, v tem tepljenju obupajoč, integral sreč in se udaja sovraštu, ta mora duhovno umreti: devo odmre, če presekaš oni del, skoraj kateroga gre oživljajiti sok.

Kakaj naj bi te in da je, nesramnost in norost drugih privedlo do obupa? Na vse to se porabi in vse to mine, kakor me nejo oni, ki so vse storili; ko umrjejo in se jih položi v grob iz katerega ne vstanje nikdar več. Dusa ljubzeni pa ostane večna, morimo da živ, toda umreti ne more!

Vsi moramo umreti. Izguba umrelga prijatelja je najščerja izguba, ki nas zadeti more! Toda, počakaj! Nad spominom umrelga prijatelja poganjajo zelijo kakor nad njegovim grobom, in pride čas, ko te bo novi prijatelj držal za roko in govoril o njem, in njegove besede in misli bodo zgodstite nelenje.

Če pusti nikdar, da sreča očimus in stremui, ker je varno: Galija, razpuščeni, prostor

da kmalu roket osebni; kakor hitro posije manj solnce. Pravti ljudje, ki so sveti in člani bratovščine ljubimi; ljubijo vedno; ljubijo vedno živova, tudi če jim smrt]; ali izdajstvo, obrehovanje, kar je edina prava smrt; pričasa vedno zavara rimo. Moč ljubimi je v njih, ki naspi le na hratek čas, dokler ne mine mrlji pritok. Potem se roket vrbludi v triumfu, kakor narava spomladi in krepko počne relene listice, tako snežne, tako sive in zlomljive, da se jih vsak hir lahko utrga in stre, in vendar tako nepremagljive v svojem življenju in lepoti.

Ti relene listi, - vstajenje in krasota srca, - te strasti in čustvovanja občutkov, lahko trajo ljudi do vročice, in od vročice do blaznosti. Toda to samo radi tega, ker so ljudje slepi in ne vedo, da je mogoče narediti iz človeka nebesko bitje. Omi se ne razvedajo, da se da spremeniti vsaka kaplja krov v človeškem telesu v kamen v svetisju Božanstva.

„Kako se naj to ugoditi? S tem da jo uporabljamo in spremnjamo! Vsaka moč, vsaka strast je človeška last z borjim namenom, in če človek katerikoli del svoje narave ratura ali zanemarja, se pregradi roper samega sebe. Spremeni vsa īstota v moč, vse življenje v misel.“

„Tvojemu razpoloženju daj gotovo smer.“

„Tročico spremeni v moč.“

„Blarnost spremeni v raupanje v Boga!“

Duša.

„Najvarnejša svetomač prikaven, ki je pričujoca vsakemu bistvu neposredno in o kateri se toliho govorí, malokdo pa o njej zove haj vec - je duša.“

„^{Up}odo nas boljše, novič o njej, kakor rauno sistem Vedante.“

Dolžnost naša je: spoznati njen delovanje ter vedeti za njen namen, ki je odrešenji ali samospoznanje.

Vesoljstvo sestoji iz dveh faktorjev: iz anorganske narave ter iz organske, katero vrijo duse. Oba ta dela sta pa nedeljena vesoljna energija, na eni strani latentna, na drugi ravnena, urivajoča in delavna!

Na tega je nastalo tudi dvojno prikloiko nariranje: eroterično ali višje, ki uči da je vsaka duša celota, nedeljena vesoljna energija, Čnata ali Bog ter drugo nariranje: ekzoterično, nižje ali teologično, ki uči, da vesoljstvo sestoji iz mnovice stvarstva.

Materjalisti trdijo in so prepričljoma uverjeni, da duše niso, da višjega čara niso, da raven materije, ki sestoji iz prvin zemlje, ogaja, vode, zraka in etra, ne obstaja nujesar na svetu. Oni trdijo dalje, da vse duhovne moči nastajajo iz materije in ne materija iz duhovnih. Tak človek je, po njih te tele.

ki si je pridobilo duhovnost. Tudi trdijo, aho
je duša, da ona ne more preivjeti materi-
jalnega telesa. Pri njih je samo telo „Jaz“
ali duša, radi cesar ne more duša odje rive-
ti kakor telo samo, i.t.d. Enako se vrši tudi
s kvalitetami duše kakor dих, gibanje, duh, spo-
min i.t.d., katere smatrajo materialiste za
telesne dele.

Na zgorajšnje traditve moramo od-
govoriti, da Jaz mora obstojati še ontran te-
lesa, kajti Jaz nima svoje bitnosti v bitno-
sti telesa.

Aho radi tega trdijo materialiste,
da obstoijo kvalitete Jaza toliko časa, do-
kler telo, in da so radi tega oni deli kva-
litete telesa - je napaino, kajti one kvalitete
tudi ne obstojajo vec ko se telo obstoja, in ē-
sae sklepamo, da niso one kvalitete deli tele-
sa, temveč so bistveno različne od njih.

1. pride řeš.

Frčaja, Teozofska družba v Ljubljani.
Tajništvo: Primskov c. št. 18/I.